

YETİŞTİRME YURTLARINDA KALAN ERGENLERİN KURULUŞA GELİŞ NEDENLERİNİN İNCELENMESİ

*Nur Feyzal KESEN**

*Yrd.Doç.Dr M. Engin DENİZ***

ÖZET

Bu araştırma Türkiye'deki 109 yetiştirme yurdundaki yaşayan ergenlerin yetiştirme yurduna geliş nedenlerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Ayrıca yetiştirme yurduna zorla evlendirilmek istenmesi sebebiyle gelen ergenler (n=36), kuruluştaki izinliyen zorla evlendirilen (n=82), Geliş nedenleri anne-baba boşandığı için kurumda koruma ve bakım altına alınan (n=4540), ebeveynlerinin terki nedeniyle yetiştirme yurduna gelen ergenler (n=2216), ebeveynin ölümü nedeniyle gelen (n=12353), ekonomik yetersizlik nedeni ile gelen (n=3716), encest nedeni ile yetiştirme yurduna gelen ergenlerin sayısı (n=174), cinsel istismar nedeni ile yetiştirme yurduna gelen ergen sayısı (n=309), fiziksel ve duygusal istismar nedeni ile yetiştirme yurduna gelen ergen sayısı (n=938), diğer nedenlerle (ebeveynin biri yada her ikisinin özürülü olması, cezaevinde olmaları, töre cinayetleri ve doğal afetler vs...) yetiştirme yurduna gelen ergen sayısı (2209), ayrıca sırada bekleyen ergenlerin sayısı da 2000'dir.

Ergenlerin cinsiyetlerine göre, bölgelere göre ve 1996 ile 2004 yılları arasındaki dağılımları karşılaştırmalı olarak belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre: zorla evlendirme yoluyla yetiştirme yurduna gelen ergen 1996'da hiç yokken 2004 yılında 14 kişi olmuştur. Geliş nedenleri anne-baba boşandığı için kurumda koruma ve bakım altına alınan ergen 1996 da 391 iken 2004 yılında 617 olmuştur. Ebeveynlerinin terki nedeniyle yetiştirme yurduna gelen ergenler 1996 da 221 iken 2003 de 357, 2004 de 252 olmuştur. Ebeveynin ölümü nedeniyle gelen ergenler 1996 da 1020 iken 2004 de 831 olmuştur. Ekonomik yetersizlik nedeni ile gelen 1996 da 221 iken 2004 yılında 252 olmuştur. Encest nedeni ile yetiştirme yurduna gelen ergenler 1996 da 8 kişi iken 2004 de 30 olmuştur. Cinsel istismar nedeni ile yetiştirme yurduna gelen ergen 1996 da 4 kişi iken 2004 de 80 olmuştur. Fiziksel

* Sosyal Hizmet Uzmanı, SHÇEK Dikmen Yetiştirme Yurdu Müdürlüğü

** Selçuk Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Eğitim Bölümü Öğretim Üyesi

ve duygusal istismar nedeni ile yetiştirme yurduna gelen ergen 1996 da 25 iken 2004 de 159 olmuştur. Diğer nedenlerle (ebeveynin biri yada her ikisinin özürülü olması, cezaevinde olmaları vs...)yetiştirme yurduna gelen ergen 1996 da 200 kişi iken 2004 de 279 olmuştur. Ayrıca yetiştirme yurduna gelmek için korunmaya muhtaç çocuk olarak tespiti yapılan sırada bekleyen çocuk sayısı 1996'da iken 200 kişi iken 2004 de 279 olmuştur.

Anahtar sözcükler : Yetiştirme yurdu, ergen, geliş nedeni.

AN INVESTIGATION OF COMING REASONS OF ADOLESCENTS LIVING IN YOUTH HOMES

SUMMARY

This research is carried out with the aim of determining the coming reasons of adolescents who are living in 109 youth homes in Turkey. Coming reasons to the youth homes and their numbers are as follows: (i) to force to get married (n=36), (ii) to force to get married when he/she stays at youth home (n=82), (iii) divorce of parents (n=4540), (iv) to be abandoned by parents (n=2216), (v) death of parents (n=12353), (vi) insufficiency in terms of economically (n=3716), (vii) incest case (n=174), (viii) sexual abuse (n=309), (ix) physical and emotional abuse (n=938), (x) and other reasons such as disability of parents, honor killing, and force majures etc. The number of adolescents who came to youth homes are 2209 and the number of adolescents who are waiting for being accepted to youth homes are 2000. Comparison of adolescents is performed in terms of gender, location and period 1996-2004 as well.

Key words : Youth home, adolescents, coming reasons.

GİRİŞ

Toplumumuzun sosyo-ekonomik ve kültürel yapısına bakıldığında, son yıllarda gelir dağılımındaki dengesizliğin ve işsizlik oranının köyden kente göç ile birlikte sorunların arttığı vb. görülmektedir.

Bunun sonucunda ise, çocukların çalıştırılması, çocuk suçluluğunun artması, aile içi şiddetin yaşanması, madde kullanımının yaygınlaşması vb nedenlerle, korunmaya muhtaç durumu artmıştır.

2828 Yasa gereği 0-18 yaş arasındaki korunmaya muhtaç çocukların bakımı, korunması, bir meslek sahibi edilmesi ve topluma kazandırılması görevi SHÇEK Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

Bu çerçevede yapılan sosyal inceleme sonucunda hakkında mahkemece korunma kararı alınan ya da Acil Valilik Onayı ile korunma altına alınan çocuklar alternatif sosyal hizmet modellerinden biri (koruyucu aile, evlat edinme, aynı nakdi yardım) veya kurum bakımı (çocuk yuvası, yetiştirme yurdu vb) hizmeti verilir.

Geçici bir bakım modeli olması beklenen kurum bakımına alınan çocukların ve ailelerinin izlenip desteklenmesine yönelik çalışmaların nitelikli personel (sosyal hizmet uzmanı, çocuk gelişim uzmanı, psikolog vb.) yetersizliliği, varolan personel arasındaki eşgüdüksüzlük, uzmanlaşmaya gerekli önemin verilmemesi, çocukların uzun süre kurum bakımında kalmalarına neden olmakta ve çocuğun topluma katılımını engellemektedir.

Çocuğun çeşitli nedenlerle korunma altına alındıktan sonra aileye yönelik hizmetlerin bulunmaması, gerekli rehberlik ve destek hizmetlerinin yeteri kadar verilmemesi, ailenin sorunlarının giderilememesine, sorunların artarak büyümesine yeni çocukların korunmaya muhtaç çocuk niteliği kazanmasına neden olmaktadır.

Ayrıca kuruluşumuza ihmal ve istismara uğramış, uyum sorunu yaşayan ve davranım bozukluğu gösteren çocuk ve gençlere de kuruluşlarımızda hizmet verilmektedir. Bu durumda olan gençlerin hiçbir sağaltım programından yararlanmadan kuruluşlarımızdan bakımlarının sağlanması yoğun sorunlar yaşanmasına neden olmaktadır.

Ergenlerin Kuruluşa Geliş Nedenleri

Çocuk İhmal ve İstismarının Anlamı

İnsan ilişkilerinde istismar, bilinçli ya da bilinçsiz taraflardan birinin diğerine zarar vermek, incitmek ve üzme maksadı ile yaptığı davranış ve fiillerdir (Topçu, 1997).

Çocuk İstismarı ve İhmalinin tanımı: Çocukla bakıcısı arasında, çocuğun fiziksel ve/veya gelişimsel durumuna yansıyan ve bir kaza sonucu ortaya çıkmayan etkileşim ve ya etkileşim eksikliğidir. (Lynch, 1991)

(Garbarino ve Gilliam, 1980) çocuk ihmal ve istismarını; ana baba ya da çocuktan sorumlu kişiler tarafından girilen, toplumsal değerlerin ve profesyonellerin görüşünün birleştirilmesi sonucu çocukların sağlığı açısından

uygunsuz ve zarar verici olduğuna hükmedilen tüm eylem ve eylemsizlikler olarak tanımlanmışlardır.

Tanımlarda ortak nokta bilinçli ya da bilinçsiz ebeveyn ya da çocuğa bakan kişinin çocuğun gelişimini olumsuz etkilemesidir.

Çocuk İhmal ve İstismarının Türleri

İhmal ve istismarı ayıran en önemli nokta istismarın aktif, ihmalin ise pasif bir olgu olmasıdır. Çocuk ihmal ve istismarı literatürde en çok zedelediği gelişim alanına göre sınıflandırılmaktadır. Çocuğun zarar gördüğü gelişim alanlarını birbirinden ayırmak oldukça güçtür. Çünkü cinsel ve fiziksel şiddete uğrayan bir çocuğun duygusal gelişiminin de zarar göreceği de açıktır. (Sandalcı, 2004)

İhmal; duygusal ve fiziksel olmak üzere ikiye,

İstismar ise duygusal, fiziksel ve cinsel olmak üzere üçe ayrılır.

Fiziksel İhmal ve İstismar

Fiziksel İstismar, çocuğa acı veren kaza dışı meydana gelen çocuğun fonksiyonlarında sürekli bozukluk yaralanmalara neden olan, gelişimine zarar veren, insanın çocuğa yönelttiği şiddet olarak tanımlanmıştır (Finkelhor ve Korbin, 1988). Belirlenmesi en kolay istismar çeşitidir.

Duygusal İstismar ve İhmal

UNİCEF Duygusal istismar ve ihmali; çocuğun nitelik, kapasite ve arzularının devamlı kötülenmesi, sosyal ilişki ve kaynaklarla ilişkiden yoksun bırakılması, çocuğun sürekli olarak insan üstü güçlerle sosyal açıdan ağır zararlar verme veya terk etme ile tehdit edilmesi, çocuktan yaşına ve gücüne göre olmayan taleplerde bulunulması ve çocuğun topluma aykırı düşen çocuk bakım ve yöntemlerle yetiştirilmesidir (Koşar, 1989).

Cinsel İstismar

Cinsel İstismar; Bir yetişkinin cinsel doyum sağlama amacı ile çocuğa yaklaşması ve onu kullanmasıdır (Günce, 1990).

(Finkelhor ve Korbin,1988) Cinsel istismarı cinsel tatmin amacı ile yetişkinin, cinsel olgunluğa ulaşmamış çocuk ile güç kullanarak, tehdit ederek zorla cinsel ilişkiye girmesi olarak tanımlanmışlardır.

Ensest ise aile içinde ve birinci derecede olan akrabaların cinsel istismarıdır.

Ayrıca, fiziksel duygusal ve cinsel istismar ve ihmalin yanı sıra ebeveynin boşanması, ekonomik yoksunluk, ebeveynin ölümü, terk, ebeveynin cezaevine girmesi, töre cinayetleri doğal afetler, ebeveynin özürlü olması da ergenlerin kuruluşa geliş nedenleri arasındadır.

YÖNTEM

Evren ve Örneklem

Araştırma genel tarama modelindedir. Araştırmanın evreni Türkiye'deki 109 Yetiştirme Yurdu'dur. Araştırmada örneklem olarak evrenin tamamı alınmıştır. Araştırmaya toplam 19347 ergen dahil edilmiştir. Yetiştirme Yurdunda 13-18 yaş grubu ergen ve gençler kalmaktadır.

Verilerin toplanması için, farklı algılamalara neden olmamak için istenilen bilgileri içeren bir tablo oluşturulmuş ve yetiştirme yurdu olan her il'e faxlanmıştır. Elde edilen sonuçlar her ay gelen "Çocuk Durum Fişi" ile karşılaştırılmıştır.

BULGULAR ve YORUM

Tablo 1. Bölgelere ve Yıllara Göre Kuruluşa Gelen Ergenlerin Dağılımı

BÖLGE	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Genel Toplam	%
AKDENİZ BÖLGESİ	256	211	270	258	247	270	261	359	255	2387	0,12
DOĞUANADOLU BÖLGESİ	202	191	202	169	205	241	202	318	273	2003	0,10
EGE BÖLGESİ	249	269	188	243	203	266	334	297	319	2368	0,12
GÜNEYDOĞU ANA.BÖLGESİ	243	152	157	131	187	142	171	228	191	1602	0,08
İÇ ANADOLU BÖLGESİ	417	422	439	599	467	534	459	643	579	4559	0,24
KARADENİZ BÖLGESİ	286	288	214	323	243	326	287	319	341	2627	0,14
MARMARA BÖLGESİ	415	378	343	370	266	338	549	578	564	3801	0,20
Genel Toplam	2068	1911	1813	2093	1818	2117	2263	2742	2522	19347	%100

Tablo 1 incelendiğinde, en fazla İç Anadolu ve Marmara Bölgesinde korunmaya muhtaç çocuk tespiti yapıldığı ve yetiştirme yurtlarına kabul

edildiği görülmektedir. Akdeniz Bölgesinde toplam 2387 ergen yetiştirme yurduna alınırken, Doğu Anadolu Bölgesinde 2003, Ege Bölgesinde 2368, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde 1602, İç Anadolu Bölgesinde 4559, Karadeniz Bölgesinde 2627, Marmara Bölgesinde de 3801 kişidir. İç Anadolu Bölgesinde daha yoğun korunmaya muhtaç ergen tespitinin yapılması bu bölgedeki kuruluşların sayıca fazla olmasından kaynaklanmaktadır

Tablo 2. Ebeveynin Boşanması Nedeniyle Kuruluşa Gelen Ergenlerin Cinsiyet ve Yıllara Göre Dağılımı

EBEVEYNİN BOŞANMASI	CİNSİYET			
	E	K	Genel Toplam	
1996	271	120	391	0,09
1997	280	137	417	0,09
1998	274	125	399	0,09
1999	317	148	465	0,10
2000	289	150	439	0,10
2001	354	212	566	0,12
2002	427	180	607	0,13
2003	449	190	639	0,14
2004	409	208	617	0,14
Genel Toplam	3070	1470	4540	%100

Tablo 2 incelendiğinde, anne ve babası boşanma nedeniyle kuruluşa gelen ergenler 1996'da 391 kişi iken 2001'de 566, 2003'de 639 kişi olmuştur.

Görüldüğü gibi 1996 yılından 2004 yılına doğru artan oranda ebeveyni boşandığı için kuruluşa gelen ergenler bulunmaktadır.

Tablo 3. Terk Nedeniyle Kuruluşa Gelen Ergenlerin Cinsiyet ve Yıllara Göre Dağılımı

TERK	CİNSİYET			
	E	K	Genel Toplam	
YIL	E	K	Genel Toplam	%
1996	144	72	216	0,10
1997	143	83	226	0,10
1998	134	73	207	0,09
1999	146	98	244	0,11
2000	168	67	235	0,11
2001	132	96	228	0,10
2002	179	90	269	0,12
2003	188	82	270	0,12
2004	179	123	302	0,14
Genel Toplam	1413	784	2197	%100

Tablo 3 incelendiğinde, ebeveyni ya da yakınları tarafından terk edilmesi nedeniyle kuruluşa gelen ergenler 1996'da 216 kişi iken 2001'de 228, 2004'de 302 kişi olmuştur. Yine terk nedeniyle kuruluşa gelen ergenlerin sayısı son yıllara doğru artma eğilimindedir.

Tablo 4. Ebeveynin Ölümü Nedeniyle Kuruluşa Gelen Ergenlerin Cinsiyet ve Yıllara Göre Dağılımı

EBEVEYN ÖLÜMÜ	CİNSİYET			
	E	K	Genel Toplam	
YIL	E	K	Genel Toplam	%
1996	778	242	1020	0,13
1997	629	204	833	0,11
1998	627	188	815	0,10
1999	694	236	930	0,12
2000	564	202	766	0,10
2001	604	218	822	0,11
2002	602	189	791	0,10
2003	749	214	963	0,12
2004	601	230	831	0,11
Genel Toplam	5848	1923	7771	%100

Tablo 4 incelendiğinde, anne ve/veya babasının ölümü nedeniyle kuruluşa gelen ergenler 1996'da 1020 kişi iken 2001'de 822, 2003'de 963 kişi olmuştur. Ebeveyni öldüğü için kuruluşa gelen ergenlerin oranında yıllara göre çok fazla

bir değişim olmamıştır. Diğer nedenlerde de olduğu gibi erkeklerin kızlardan çok daha fazla olmasının nedeni toplumda kız çocuklarının evde işgücü olarak kullanılması olabilir.

Tablo 5. Ekonomik Yetersizlik Nedeniyle Kuruluşa Gelen Ergenlerin Cinsiyet ve Yıllara Göre Dağılımı

EKONOMİK YETERSİZLİK	CİNSİYET			%
	E	K	Genel Toplam	
1996	173	48	221	0,11
1997	176	46	222	0,11
1998	146	49	195	0,10
1999	139	59	198	0,10
2000	95	55	150	0,07
2001	143	53	196	0,10
2002	186	57	243	0,12
2003	272	85	357	0,18
2004	174	78	252	0,12
Genel Toplam	1504	530	2034	%100

Tablo 5 incelendiğinde, ekonomik yetersizlik nedeniyle kuruluşa gelen ergenler 1996'da 221 kişi iken 1999'da 198 (%10) olmuş ve 2003'de 357 (%18) olmuştur. 2000 yılından itibaren ekonomik yetersizlik nedeniyle kuruluşa gelen ergenlerin sayıca artmasındaki en büyük neden 2001 yılında yaşanan ekonomik krizdir. Ekonomik kriz sonrasında korunmaya muhtaçlık başvuruları neredeyse iki katına çıkmıştır.

Tablo 6. Ensest Nedeniyle Kuruluşa Gelen Ergenlerin Yıllara Göre Dağılımı

ENSEST	CİNSİYET			%
	K	Genel Toplam		
1996	8	8	0,05	
1997	9	9	0,06	
1998	12	12	0,07	
1999	15	15	0,09	
2000	19	19	0,12	
2001	11	11	0,07	
2002	19	19	0,12	
2003	38	38	0,24	
2004	30	30	0,19	
Genel Toplam	161	161	%100	

Tablo 6 incelendiğinde, aile içi cinsel istismar (ensest) nedeniyle kuruluşa gelen ergenler 1996'da 8 kişi iken 1999'da 15 (%09) olmuş ve 2003'de 38 (%24) olmuştur. Ensest nedeniyle kuruluşa gelen ergenlerin son yıllara doğru artan bir

eğilimde olmasının nedeni medya olabilir. Medya da bu konulara yer verilmesi nedeniyle kişiler bu yaşanan olayları daha rahat paylaşabilme imkanı bulabilmekte ve şikayet mercileri hakkında bilgi alabilmektedir.

Tablo 7. Yetiştirme Yurtlarına Ensest Nedeniyle Kuruluşa Gelen Ergenlerin Bölgelere Göre Dağılımı

BÖLGE	Toplam	%
AKDENİZ BÖLGESİ	16	0,09
DOĞUANADOLU BÖLGESİ	9	0,05
EGE BÖLGESİ	24	0,14
GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖL	5	0,03
İÇ ANADOLU BÖLGESİ	44	0,25
KARADENİZ BÖLGESİ	28	0,16
MARMARA BÖLGESİ	48	0,28
Genel Toplam	174	%100

Tablo 7 incelendiğinde, aile içi cinsel istismar (ensest) nedeniyle kuruluşa gelen ergenlerin bölgelere göre dağılımında Güney Doğu Anadolu Bölgesinde 5 kişi iken, Ege Bölgesinde 24 kişi ve Marmara Bölgesinde 48 olmuştur.

Tablo 8. Cinsel İstismar Nedeniyle Kuruluşa Gelen Ergenlerin Yıllara Göre Dağılımı

C. İSTİSMAR	CİNSİYET		
	YIL	K	Genel Toplam
1996	4	4	0,01
1997	6	6	0,02
1998	15	15	0,05
1999	9	9	0,03
2000	20	20	0,07
2001	24	24	0,09
2002	39	39	0,14
2003	82	82	0,29
2004	80	80	0,29
Genel Toplam	279	279	%100

Tablo 8 incelendiğinde, aile dışı cinsel istismar (ensest) nedeniyle kuruluşa gelen ergenler 1996'da 4 kişi iken 1999'da 9 (%03) olmuş ve 2003'de 82 (%29) olmuştur.

Cinsel istismar nedeniyle kuruluşa gelen ergenlerin son yıllara doğru artan bir eğilimde olmasının nedeni de medya olabilir.

Tablo 9. Fiziksel ve Duygusal İstismar Nedeniyle Kuruluşa Gelen Ergenlerin Cinsiyet ve Yıllara Göre Dağılımı

FİZİKSEL VE DUYGUSAL İSTİSMAR	CİNSİYET			%
	E	K	Genel Toplam	
1996	6	19	25	0,04
1997	13	18	31	0,05
1998	8	14	22	0,03
1999	17	35	52	0,08
2000	21	30	51	0,08
2001	30	46	76	0,11
2002	56	59	115	0,17
2003	60	87	147	0,22
2004	60	99	159	0,23
Genel Toplam	271	407	678	%100

Tablo 9 incelendiğinde, fiziksel ve duygusal istismar nedeniyle kuruluşa gelen ergenler 1996'da 25 (%04) kişi iken 1999'da 52 (%08) olmuş ve 2003'de 147 (%22) olmuştur.

Fiziksel ve duygusal istismar nedeniyle kuruluşa gelen kız ergenlerin sayısı, diğer nedenlerden gelenlerden farklı olarak, erkek ergenlerden daha fazladır. Bu da toplumumuzda kızlara daha çok fiziksel ve duygusal istismar yapıldığının göstergesidir.

Tablo 10. Zorla Evlendirilme Nedeniyle Kuruluşa Gelen Ergenlerin Cinsiyet ve Yıllara Göre Dağılımı

ZORLA EVLENDİRİLME	CİNSİYET			%
	K	Genel Toplam		
1996				
1997	1	1		0,03
1998	2	2		0,06
1999	2	2		0,06
2000	1	1		0,03
2001	3	3		0,09
2002	4	4		0,11
2003	8	8		0,23
2004	14	14		0,40
Genel Toplam	35	35		%100

Tablo 10 incelendiğinde, zorla evlendirilme nedeniyle kuruluşa gelen ergenler 1997'de 1 (%03) kişi iken 1999'da 2 (%06) olmuş ve 2004'de 14 (%40) olmuştur.

Zorla evlendirilme nedeniyle kuruluşa gelen kız ergenlerin son yıllara doğru artan bir eğilimde olmasının nedeni de medya olabilir.

Tablo 11. Kuruluşta Zorla Evlendirilenlerin Yıllara Göre Dağılımı

K. EVLENMEYE ZORLANAN	CİNSİYET		
	YIL	K	Genel Toplam
1996	10	10	0,14
1997	10	10	0,14
1998	6	6	0,09
1999	7	7	0,10
2000	6	6	0,09
2001	8	8	0,11
2002	8	8	0,11
2003	7	7	0,10
2004	8	8	0,11
Genel Toplam	70	70	%100

Tablo 11 incelendiğinde, kuruluşta korunma altında iken evlendirilmeye zorlanan ergenler 1997’de 10 (%14) kişi iken 1999’da 7 (%10) olmuş ve 2004’de 8 (%11) olmuştur.

Kuruluşta korunma ve bakım altında iken izinli olarak ailesinin yanına verilen kız ergenlerden zorla evlendirilmek istenenlerin sayısıdır.

Tablo 12. Diğer (Ebeveynin Biri ya da Her İkisinin Özürlü Olması, Cezaevinde Olmaları, Töre Cinayetleri, Doğal Afetler vs) Nedeniyle Kuruluşa Gelen Ergenlerin Cinsiyet ve Yıllara Göre Dağılımı

DİĞER NEDENLER	CİNSİYET			
	YIL	E	K	Genel Toplam
1996	115	68	183	0,11
1997	104	63	167	0,10
1998	93	55	148	0,09
1999	107	73	180	0,11
2000	83	55	138	0,08
2001	94	100	194	0,11
2002	116	64	180	0,11
2003	161	85	246	0,15
2004	110	141	251	0,15
Genel Toplam	983	704	1687	%100

Tablo 12 incelendiğinde, diğer (ebeveynin biri ya da her ikisinin özürlü olması, cezaevinde olmaları, töre cinayetleri, doğal afetler vb) nedeniyle kuruluşa gelen ergenler 1996’da 183 (%11) kişi iken 1999’da 180 (%11) olmuş ve 2003’de 246 (%15) olmuştur.

Tablo 13. Yetiştirme Yurdundan Çıkan Ergenlerin Cinsiyet ve

Yıllara Göre Dağılımı

ÇIKAN ÇOCUK	CİNSİYET			
	E	K	Genel Toplam	
YIL				%
1995	1397	468	1865	0,11
1996	1434	540	1974	0,12
1997	1663	488	2151	0,11
1998	1401	494	1895	0,11
1999	1326	562	1888	0,10
2000	1370	484	1854	0,11
2001	1319	569	1888	0,10
2002	1309	545	1854	0,11
2003	1385	633	2018	0,12
2004	1361	829	2190	0,11
Genel Toplam	13965	5612	19577	%100

Tablo 13 incelendiğinde, yetiştirme yurdundan çıkan ergenler 1996'da 1974 (%12) kişi iken 1999'da 1888 (%10) olmuş ve 2003'de 2018 (%12) olmuştur.

Tablo 14. Yetiştirme Yurtlarına Yerleştirilmek Üzere Sırada Bekleyen Ergenlerin Cinsiyet ve Yıllara Göre Dağılımı

SIRADA BEKLEYEN	CİNSİYET			
	E	K	Genel Toplam	
YIL				%
1996	126	74	200	0,11
1997	130	70	200	0,11
1998	109	43	152	0,09
1999	142	21	163	0,09
2000	124	16	140	0,08
2001	98	25	123	0,07
2002	146	55	201	0,11
2003	212	81	293	0,17
2004	177	102	279	0,16
Genel Toplam	1264	487	1751	%100

Tablo 14 incelendiğinde, yetiştirme yurduna yerleştirilmek üzere sırada bekleyen ergenler 1996'da 200 (%11) kişi iken 1999'da 163 (%09) olmuş ve 2003'de 293 (%17) olmuştur. Kuruluşların kapasite üzeri hizmet vermesi nedeniyle durumu acil olanların dışındaki ergenler kuruluşa kabul edilmek için sırada beklemek durumunda kalmaktadırlar.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonucunda görüldüğü gibi boşanma, terk, ekonomik yetersizlik ve diğer (ebeveynlerinden birinin yada her ikisinin özürli olması, cezaevine girmeleri, yurt dışında olmaları, töre ve doğal afetler gibi) nedenlerle gelen çocukların son yıllara doğru sayıları gittikçe artmaktadır. Bunun en büyük nedenlerinden birisinin ekonomik olduğu söylenebilir. Çünkü en son yaşanan ekonomik krizin gözle görülür derecede artış olduğu tablolarda da görülmektedir.

Ekonomik krizlerde özellikle düşük gelire sahip olan ailelerin desteklenmesi gerekmektedir.

Boşanmaların son yıllarda artmış olması ve bu nedenle gelen ergenlerin sayısının artması da beklenen bir sonuçtur. Bu nedenle aileleri kriz dönemlerinde desteklemek ve rehberlik etmek aile birliğinin korunması ve çocukların mağduriyetlerinin önlenmesi açısından son derece önemlidir.

Ayrıca cinsel istismar, ensest, fiziksel ve duygusal istismar konuları ve şikayet mercileri de medya da daha fazla işlenmeli ve toplum bu anlamda daha fazla bilinçlendirilmelidir.

Bir çocuğun büyüyeceği en güzel ortamın aile ortamı olması nedeniyle özellikle ekonomik nedenlerle gelen ve ailesinin yanına dönmesinde sakınca olmayan ergenlere yönelik çalışmalar yapılmış ve aynı nakdi yardımın yükseltilmesi ile birçok ergen ailesi yanına dönmektedir ve bu konuda çalışmalar SHÇEK tarafından yürütülmektedir.

KAYNAKLAR

- Finkelhor, D. ve J. Korbin "Child Abuse as in İnternational Issue." Child Abuse and Neglect, 1988:12 - 44.
- Garbarino, J. and G. Gilliam Understanding Abusive Families, Lexington MA:Lexington Book, 1980
- Günce, Gülseren. "Çocuğun Cinsel İstismarı." Çocuk İstismarı ve İhmali Derleyen: Esin Konanç ve ark. Ankara, Pelin Ofset, 1999:89-100
- Koşar, Nesrin. Sosyal Hizmetlerde Aile ve Çocuk Refahı Alanı, Ankara, Yargıçoğlu Matbaası, 1989.
- Lynch, Margaret. "Çocuk İstismarı ve İhmali." Derleyen: Esin Konanç ve ark. Ankara, Pelin Ofset, 1991:37-44
- Sandalcı, Fatma, Aile İçinde ve Dışında Uğradığı Cinsel İstismar Nedeniyle Korunma Altına Alınan ve SHÇEK Genel Müdürlüğüne Bağlı Kuruluşlarda Bakılan Çocukların Sosyo-Ekonomik Özellikleri ve Korunma Süreçleri, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2004.
- Topçu, Sedat. Çocuk ve Gençlerin Cinsel İstismarı, Ankara, Doruk Yayıncılık, 1997

